

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/97/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1118203111
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1118203111.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Romana Huszára v právnej veci žalobcov : 1./ F. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, U. - I., 2./ I.. Z.. I. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, U. - I., obaja zastúpení Procházka & partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Búdková č. 4, IČO: 36 854 948, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, IČO: 30 807 484, o náhradu škody vo výške 49.394,08 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcov 1./,2./ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 21C/9/2018-395 zo dňa 4. júna 2021 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti (výrok II.) týkajúcej náhrady skutočnej škody mení takto :
Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1./ sumu 2.278,03 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 09.01.2017 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2./ sumu 72,79 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 09.01.2017 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. Vo zvyšnej v napadnutej zamietajúcej časti (výrok II.) týkajúcej sa náhrady ušlého zisku a náhrady nemajetkovej ujmy odvolací rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
III. Žalovaný nemá voči žalobcom 1./,2./ nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že : I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1./ sumu 411,18 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 411,18 € od 09.01.2017 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. II. Súd žalobu vo zvyšnej časti zamietla. III. Žalovanému sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

1.1. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že žalobkyňa 1./ sa domáhala od žalovaného zaplatenia sumy vo výške 27.168,21€ s príslušenstvom, ktorá suma predstavovala náhradu skutočnej škody vo výške 2.689,91€ (411,18 € náklady na vyhotovenie znaleckého posudku č. 18/2010 + 2.133,15 € náklady na vyhotovenie revízného znaleckého posudku č. 0010/915/15 + 145,58 € trovy právneho zastúpenia, ktoré jej vznikli po zrušení v týchto konaniach vydaných nezákonných rozhodnutí), náhradu ušlého zisku 4.478,30€ a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,-€ a žalobca 2./ sa domáhal sumy vo výške 22.225,87 € s príslušenstvom ktorá suma predstavovala náhradu skutočnej škody vo výške 72,79€ (trovy právneho zastúpenia, ktoré mu vznikli po zrušení v týchto konaniach vydaných nezákonných rozhodnutí), náhradu ušlého zisku 2.153,08 € a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,-€. Uvedených súm sa žalobcovia voči žalovanému domáhali podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vydaním nezákonných rozhodnutí.

1.2. Vykonaním dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 22.11.2010, č. 21889-45/2010-TT označený správny orgán nepriznal žalobkyni 1./

nárok na jednorazové odškodnenie podľa § 17 ods. 3 a § 94 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. s odôvodnením, že jej nárok na úrazovú dávku nevznikol, keďže zamestnávateľ poškodeného ŽSO Trnava, a. s., IČO: 34 108 513, u ktorého bol poškodený v čase vzniku poškodenia zdravia v pracovnom pomere, neuznal úraz poškodeného za pracovný. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 22.11.2010 č. 21889-44/2010-TT označený správny orgán nepriznal žalobcovi 2./ nárok na jednorazové odškodnenie podľa § 17 ods. 3 a § 94 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z. z. s odôvodnením, že jeho nárok na úrazovú dávku nevznikol, keďže zamestnávateľ poškodeného ŽSO Trnava, a. s., IČO: 34 108 513, u ktorého bol poškodený v čase vzniku poškodenia zdravia v pracovnom pomere, neuznal úraz poškodeného za pracovný. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 04.02.2011, č. 10922-2/2011-BA označený správny orgán odvolanie žalobkyne 1./ proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava, č. 21889-45/2010-TT zo dňa 22.11.2010 vo veci nepriznania nároku na jednorazové odškodnenie zamietol v celom rozsahu a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 04.02.2011, č. 10705-8/2011-BA označený správnym orgánom odvolanie žalobkyne 1./ proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava, č. 21889-46/2010-TT zo dňa 22.11.2010 vo veci nepriznania nároku na náhradu nákladov spojených s pohrebom zamietol v celom rozsahu a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 04.02.2011, č.10917-3/2011-BA označený správny orgán odvolanie žalobcu 2./ proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava, č. 21889-44/2010-TT, zo dňa 22.11.2010 vo veci nepriznania nároku na jednorazové odškodnenie v celom rozsahu zamietol a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 10.09.2014, č. k. 1. ÚS 87/2010-43, vo veci sťažovateľov - žalobcov 1./ a 2./ konštatoval porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení so základným právom vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžso 19/2012 zo dňa 29.05.2013 a konaním, ktoré mu predchádzalo. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžso 19/2012, zo dňa 29.05.2013 zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Ústavný súd v bode 19 svojho rozhodnutia uviedol: "Najvyšší súd vychádzal z premisy, že zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva oprávnenie Sociálnej poisťovne rozhodovať o tom, či úraz bol pracovným úrazom. Ústavný súd nesúhlasí s týmto tvrdením najvyššieho súdu, pretože ak Sociálna poisťovňa rozhoduje o priznaní úrazovej dávky, čo nepochybne patrí do jej právomoci, musí sa v rámci predbežnej otázky vysporiadať so skutočnosťou, či došlo k pracovnému úrazu, keďže pracovný úraz je v takom prípade rozhodnou právnou skutočnosťou ako jedna z materiálnych podmienok tvorí imanentnú súčasť zákonnej dávkovej schémy pre priznanie úrazovej dávky. Posudzovanie tejto predbežnej otázky pritom nemôže byť úplne svojvoľné a neodôvodnené, ale musí sa riadiť zákonnými pravidlami (najmä v zmysle § 195 a § 198 zákona o sociálnom poistení), ktorých účelom je presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Sociálna poisťovňa ako orgán aplikujúci právo musí pri svojej činnosti dbať na to, aby jej rozhodnutia a konanie, ktoré im predchádzalo, majú na mysli predovšetkým vykonávanie dokazovania v rámci zákona o sociálnom poistení, boli úplné, presvedčivé a vzbudzovali dôveru v spravodlivosť. Pokiaľ skutkové závery vyplývajúce z posúdenia predbežnej otázky sú bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu a v príkrom rozpore s predloženými podkladmi či vykonanými dôkazmi, nemožno hovoriť o zákonomom rozhodnutí orgánu verejnej správy." Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 25.06.2015, č. k. 14S/43/2015-236 napadnuté rozhodnutia žalovaného - Sociálna poisťovňa, ústredie zo dňa 04.02.2011, č. 10705-8/2011-BA, č. 10922-2/2011-BA a č. 10917-3/2011-BA, ako aj rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 22.11.2010 č. 21889-46/2010-TT, č. 21889-45/2010-TT a č. 21889-44/2010-TT, zrušil a vec vrátil na ďalšie konania. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 26.10.2015 č. 68267-87/2015 -TT správny orgán priznal žalobkyni 1./ nárok na jednorazové odškodnenie v sume 18.793,60 €. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 26.10.2015, č. 68267-89/2015-TT správny orgán priznal žalobkyni 1./ nárok na náhradu nákladov spojených s pohrebom v celkovej výške 751,30 €. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 26.10.2015, č. 68267-88/2015-TT správny orgán priznal žalobcovi 2./ nárok na jednorazové odškodnenie v sume 9.396,80 €. Súd prvej inštancie ďalej z faktúry č. 23/18/2010 zo dňa 21.03.2010 zistil, že znalec: forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., so sídlom Boženy Němcovej 8, Bratislava si vyúčtoval voči zadávateľovi - žalobkyni 1./ odmenu, náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času za znalecký úkon č. 18/2010 vo veci posúdenia úmrtia I. U. v celkovej výške 411,18 €. Z faktúry č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.11.2015 bolo zistené, že dodávateľ Univerzita Karlova v Praze, 1. lekárska fakulta, Kateřinská 32, Praha, Česká republika, pre odberateľa - žalobkyňu

1./ vypracoval znalecký posudok v odbore zdravotníctva, na základe zmluvy o vypracovaní znaleckého posudku č. 2015X - 0034 za cenu v celkovej výške 56.265,- CZK. Zaplataenie tejto faktúry žalobkyňa preukázala v avízami pre došlú zahraničnú platbu. Z faktúry č. XXXXXXXX zo dňa 09.11.2015 vyplýva, že právnická kancelária Bardač s.r.o., so sídlom Lovinského 22, Bratislava, poskytla žalobkyňi 1. / právne služby v celkovej výške 145,58 € (právny zástupca žalobcov na pojednávaní dňa 04.06.2021 uviedol, že táto faktúra sa vzťahuje na úkony vykonané v mesiaci október 2015) a z faktúry č. XXXXXXXX zo dňa 09.11.2015 vyplýva, že právnická kancelária Bardač s.r.o., so sídlom Lovinského 22, Bratislava, poskytla žalobcovi 2./ právne služby v celkovej výške 72,79 € (právny zástupca žalobcov na pojednávaní dňa 04.06.2021 uviedol, že táto faktúra sa vzťahuje na úkony vykonané v mesiaci október 2015). Žalobkyňa 1./ a žalobca 2./ prostredníctvom svojho právneho zástupcu požiadali žalovaného, každý listom zo dňa 15.08.2016, o predbežné prerokovanie nároku v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Žalovaný listami zo dňa 05.01.2017 žiadateľmi uplatnený nárok na náhradu škody neuznal.

1.3. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1 písm. a) § 3 ods. 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4 § 17 ods. 1,2,3 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, účinný v čase podania žaloby (ďalej len "zákon č. 514/2003 Z. z.") keď poukázal nato, že v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ide o objektívnu zodpovednosť za predpokladu súčasného splnenia troch podmienok - existencia nezákonného rozhodnutia orgánu štátu alebo jeho nesprávny úradný postup, existencia škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím či nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci má povahu objektívnej zodpovednosti, t. j. zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Zákon nepozná ani žiadny liberačný dôvod, na základe ktorého by bolo možné tejto zodpovednosti sa zbaviť. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je okolnosť, že toto rozhodnutie bolo príslušným orgánom zrušené pre nezákonnosť. V prejednávanej spore sa žalobcovia od žalovaného domáhali náhrady majetkovej škody, ušlého zisku a nemajetkovej ujmy, ktorá im mala vzniknúť vydaním rozhodnutí žalovaného o nepriznaní úrazových dávok z úrazového poistenia zamestnávateľa podľa § 17 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a o nepriznaní nároku na náhradu nákladov spojených s pohrebom poškodeného, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu, a to konkrétne rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 22.11.2010, č. 21889-44/2010-TT, č. 21889-45/2010-TT a č. 21889-46/2010-TT. Proti týmto rozhodnutiam o nepriznaní jednorazového odškodnenia a nároku na náhradu nákladov spojených s pohrebom podali žalobcovia opravný prostriedok, o ktorom rozhodol žalovaný tak, že svojimi rozhodnutiami zo dňa 04.02.2011, č. 10922-2/2011-BA, č. 10705-8/2011-BA a č. 10917-3/2011-BA, rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava potvrdil a odvolanie žalobcov vo všetkých prípadoch v celom rozsahu zamietol. I keď žalobcovia v konaní netvrdili, že podali na Krajský súd v Trnave žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu, túto skutočnosť možno vydedukovať z ďalších predložených listinných dôkazov, keďže Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 10.09.2014, č. k. I. ÚS 87/2014-43, konštatoval porušenie základného práva žalobcov na súdnu ochranu, spojením so základným právom vlastniť majetok, a právo na spravodlivé súdne konanie rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.05.2013 sp. zn. 9 Sžso 19/2012, a konaním, ktoré mu predchádzalo. Ústavný súd Slovenskej republiky svojim nálezom zároveň zrušil predmetný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a vec vrátil na ďalšie konanie. Žalovaný v priebehu konania namietol, že v danom prípade nešlo o vydanie nezákonných rozhodnutí. Mal za to, že spornú otázku, či došlo k pracovnému úrazu v prípade manžela a otca žalobcov, môže záväzne vyriešiť len súd, a keďže rozhodnutie súdu v predmetnej veci neexistovalo, bol žalovaný nútený v zmysle § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení urobiť si úsudok o tom, či úraz bol pracovným úrazom alebo nie. Pritom vychádzal z predložených listinných dôkazov svedčiacich tak v prospech, ako aj v neprospech žalobcov, na základe ktorých si urobil úsudok a rozhodol o dávkach. Preto bol toho názoru, že si všetky svoje zákonné povinnosti splnil. Argumentoval aj tým, že súdy, ktoré preskúmavali zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu uznali najskôr postup žalovaného ako zákonný, avšak až v intenciách nálezu ústavného súdu neskôr konštatovali, že sa jedná z viacerých hľadísk o pomerne citlivú záležitosť pre pozostalých, aj z tohto dôvodu je potrebné trvať na podrobnejšom a konkrétnejšom odôvodnení vysloveného úsudku. Skôr ako sa žalovaný mohol vysporiadať s právnym názorom vysloveným súdmi predložili žalobcovia nový znalecký posudok a na základe skutočností z neho vyplývajúcich Sociálna poisťovňa, pobočka Trnava dospela k záveru, že išlo o pracovný úraz a žiadostiam o úrazové dávky vyhovel. Súd prvej inštancie mal zato, že argument žalovaného v danom prípade neobstojí. Tak ako bolo uvedené vyššie, pre priznanie nároku na náhradu škodu spôsobenej štátom je podstatné, že toto rozhodnutie bolo príslušným orgánom zrušené pre nezákonnosť. Nezákonnosť konštatoval Ústavný súd

Slovenskej republiky vo svojom náleze v bode číslo 19 a súd prvej inštancie dospel k záveru, že prvý predpoklad pre priznanie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je splnený.

1.4. Ďalšou podmienkou pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu je preukázanie vzniku škody a jej výšky. Žalobkyňa 1./ si uplatnila náhradu škody, ktorá predstavuje vynaloženie finančných prostriedkov na vypracovanie dvoch znaleckých posudkov predložených žalovanému k žiadosti o priznanie úrazových dávok, ktoré mali preukázať vznik pracovného úrazu. V tejto súvislosti žalovaný namietol, že trovy konania, ktoré účastníkovi vzniknú v rámci konania o priznanie sociálnych dávok, si účastník konania v zmysle § 203 zákona o sociálnom poistení znáša sám a že náklady vynaložené na vypracovanie znaleckého posudku znaleckou organizáciou forensic.sk nie sú účelne vynaložené náklady, nakoľko správny orgán z tohto znaleckého posudku nevychádzal. Súd prvej inštancie poukázal na tú skutočnosť, že žalobkyňa si tento nárok neuplatnila v zmysle zákona o sociálnom poistení ale v zmysle § 18 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý pripúšťa náhradu škody vo forme účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie. Žalobkyňa 1./ zabezpečila vypracovanie tohto znaleckého posudku po podaní žiadosti o priznanie dávok o jednorazové odškodnenie, čiže v čase pred vydaním nezákonného rozhodnutia. Čo sa týka účelnosti vynaloženia nákladov na vypracovanie tohto znaleckého posudku súd uviedol, že žalobkyňa 1./ uskutočnila z jej pohľadu všetky potrebné kroky, predložila všetky potrebné listiny, ktoré mali preukázať dôvodnosti nároku. Pokiaľ by žalovaný, vychádzajúc z obsahu informácií uvedených v znaleckom posudku, dospel k názoru, že znalecký posudok je nedostatočný, mal možnosť dať vyhotoviť revíziu znalecký posudok, pretože jeho posúdenie sa musí riadiť zákonnými pravidlami, ktorých účelom je presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Žalovaný v priebehu konania žiadnym spôsobom nezdôvodnil, v čom spočívali podľa jeho názoru rozdiely medzi znaleckým posudkom č. 18/2010 a znaleckým posudkom vypracovaným českým znaleckým ústavom, jedinou skutočnosť, ktorú tvrdil bolo, že po predložení nového znaleckého posudku pobočka Trnava prípad opätovne posúdila, dospela k záveru, že úmrtie poistenca môže byť posúdené ako pracovný úraz a následne jednorazové odškodnenia žalobcom priznala. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že oba znalecké posudky vychádzali z rovnakých základov, znalcom boli položené rovnaké otázky, znalci dospeli k rovnakým záverom; uvedené žalovaný nerozporoval. Tvrdenie žalovaného o neúčelnosti znaleckého posudku č. 18/2010 nemal súd prvej inštancie v konaní preukázané. Znalecký posudok č. 18/2010 bol vypracovaný v čase pred vydaním nezákonného rozhodnutia, mal slúžiť žalovanému na účely jeho rozhodnutia pre priznanie dávok jednorazového odškodnenia žalobcom, súd ho považoval za účelne vypracovaný, žalobkyňa vznik škody uhradením nákladov na jeho vypracovanie v konaní preukázala, a preto kauzálny nexus medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom tejto škody je daný. Súd žalobkyňu 1./ priznal nárok na zaplatenie škody vo výške 411,18 €. Žalobkyňa si zároveň uplatnila nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne z tejto sumy odo dňa doručenia oznámenia o predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody zo dňa 09.01.2017, ktorým žalovaný rozhodol, že uplatnený nárok neuznáva, týmto dňom sa žalovaný dostal do omeškania a preto súd príslušenstvo v tejto časti s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, priznal.

1.4.1. Žalobcovia si ako skutočnú škodu uplatnili aj i nárok na náhradu trov právneho zastúpenia. Tak, ako sami uviedli v písomnom vyjadrení, ako aj priamo na pojednávaní dňa 04.06.2021, trovy právneho zastúpenia im vznikli v konaní po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorým súd nezákonné rozhodnutia zrušil. V tejto súvislosti súd prvej inštancie odkázal na znenie ustanovenia § 18 ods. 1 zákona číslo 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého možno za účelne vynaložené trovy konania považovať len tie, ktoré boli vynaložené k dosiahnutiu zrušenia nezákonných rozhodnutí. V konaní konkrétne uplatnená výška trov právneho zastúpenia v sume 145,58 € (žalobkyňa 1./) a v sume 72,79 € (žalobca 2./) predstavuje trovy, ktoré žalobcom vznikli v období mesiaca október 2015 (tak ako vyplýva z faktúry č. 2015036 a č. 2015037 zo dňa 09.11.2015, ako aj vyjadrenia právneho zástupcu na pojednávaní dňa 06.04.2021). Z uvedeného dôvodu súd nárok žalobcov v tejto časti zamietol. Rovnakú argumentáciu súd zastáva aj v prípade žalobkyňou uplatneného nároku na zaplatenie účelne vynaložených nákladov na vypracovanie znaleckého posudku českou znaleckou organizáciou vo výške 2.133,15 €. Tak ako vyplynulo z dokazovania, aj k vypracovaniu, a teda k vynaloženiu finančných prostriedkov zo strany žalobkyne 1./, došlo v čase po vydaní nálezu Ústavného súdu SR, čiže nie v konaní, v ktorom došlo k vydaniu nezákonných rozhodnutí. Ani tento uplatnený nárok nemohol súd žalobkyňu 1./ priznať.

1.5. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že obaja žalobcovia uplatnili nárok na zaplatenie ušlého zisku, kedy uviedli, že v príčinnej súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami žalobcom ušla možnosť mať peňažné prostriedky vo výške 19.544,90 € (žalobkyňa 1./) a vo výške 9.396,80 € (žalobca 2./) uložené na účte

v banke a nadobúdať z tejto sumy pravidelnej prírastky v podobe úrokov za obdobie od 23.11.2010 do 27.10.2015, pričom na určenie výšky ušlého zisku použili metódu stanovenia ušlého zisku mierou toho, čo by sa dalo s disponibilnými prostriedkami dosiahnuť, keby bol počiatkový kapitál vložený banke popísaný jej autorom N. V. Y. T., C..S... Ušlý zisk je ujmu spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti). (uznesenie Najvyššieho súdu, sp. zn. 4 Cdo 319/2008, zo dňa 28. apríla 2010). Súd prvej inštancie v tejto súvislosti uviedol, že vzhľadom istý rozpor medzi uplatnením tohto nároku a skutočnosťami uvádzanými žalobcami tak v písomných vyjadreniach, ako aj pri ich výsluchu. Žalobcovia v tejto časti deklarujú uloženie získaných finančných prostriedkov, poskytnutých žalovaným v čase pred vydaním nezákonných rozhodnutí, ak by správny orgán na základe všetkých zistených skutočností v úvode vyhovel žiadostiam žalobcov, na účet v banke. Na inom mieste žalobcovia uvádzajú, že sa dostali do tiesnivej finančnej situácie, kedy boli nútení vziať si ďalšie pôžičky (úhradu týchto žalobkyňa 1./ uvádzala po obdržaní finančných prostriedkov na základe rozhodnutí vydaných správnym orgánom v roku 2015), ako aj refinancovanie úveru na rodinný dom, absenciu finančných prostriedkov z podnikateľskej činnosti žalobkyne 1./ a úhradu všetkých životných nákladov len z jedného príjmu žalobcu 2./ Za danej dôkaznej situácie je len ťažko dôvodne predpokladať, že by žalobcovia všetky finančné prostriedky uložili v banke a počas celého obdobia od novembra 2010 do októbra 2015 by ich nepoužili, čiže sa nedá hovoriť o pravidelnom behu vecí. Žalobcami uplatnená výška ušlého zisku je tak len hypotetickým predpokladom, ktorú podľa názoru súdu nie je možné týmto rozhodnutím priznať a preto nárok v tejto časti zamietol.

1.6. Vo vzťahu k nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch prvoinštančný súd poukázal nato, poškodeným vzniká iba, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Pri stanovení výšky súd prihliada na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Žalobcovia vznik nemajetkovej ujmy, každý vo výške 20.000,- €, odôvodňovali tou skutočnosťou, že po smrti manžela a otca žalobcov, keďže žalovaný na základe ich legitímnych očakávaní nepriznal žalobcom jednorazové odškodnenie, sa dostali do tiesnivej finančnej situácie, boli nútení si finančné prostriedky požičať, využili ako jednu z možností refinancovať hypotekárny úver na rodinný dom, v ktorom obaja žili a to aj z dôvodu, že žalobkyňa 1./ prišla o zamestnanie a začala sa venovať podnikateľskej činnosti, ktorá spočiatku neprinášala očakávané výnosy, žalobca 2./ ako absolvent vysokej školy bol nútený hľadať si zamestnanie a nemohol sa naplno venovať svojej tvorbe ako, napríklad jeho spolužiaci. Súd v tejto súvislosti uviedol, že žalobcami tvrdené skutočnosti by za predpokladu správneho postupu pri určovaní výšky bolo možné skôr začleniť pod vznik skutočnej škody. Za nemajetkovú ujmu treba považovať takú ujmu, ktorá by žalobcom vznikla zasiahnutím do ich osobnostných práv, do súkromného a pracovného života. Súd dospel k záveru, že žalobcovia svojim tvrdeniami vznik nemajetkovej ujmy nepreukázali. Je nepochybné, že žalobcom nemajetková ujma stratou blízkeho človeka vznikla, avšak k tejto strate nedošlo v príčinnej súvislosti s vydaním nezákonných rozhodnutí žalovaným. Ani žalobcami tvrdenú dĺžku celého konania po dobu piatich rokov, ktorej prieťahy v konaní neboli navyše v tomto súdnom konaní preukázané, nie je možné považovať za zásah do osobnostnej sféry žalobcov. Z dôvodu nepreukázania vzniku nemajetkovej ujmy v príčinnej súvislosti s vydaním nezákonných rozhodnutí žalovaným súd prvej inštancie žalobcami uplatnený nárok, každý vo výške 20.000,- € zamietol.

1.7. O trovách konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 262 ods. 1 v spojení 255 ods. 1 C.s.p.. Žalobcovia si v konaní uplatnili náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v celkovej výške 49.394,08 €. Súd priznal žalobkyňi 1./ náhradu škody v celkovej výške 411,18 €. Pomer úspechu žalobcov je 0,8 a pomer úspechu žalovaného je 99,2. Celkový úspech žalovaného tak predstavuje 98,4%. Nakoľko žalovaný v priebehu súdneho konania uviedol, že si v konaní trovy neuplatňuje, súd mu nárok na ich náhradu nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku a to proti výrokom II. a III. podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia 1./,2./ z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) C.s.p. a žiadali aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že ich žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná im plnú náhradu trov celého konania, alternatívne aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

2.1. Vytkli, že súd prvej inštancie pri zisťovaní skutkového stavu nepostupoval v súlade s princípom kontradiktórnosti konania (č.l. 8, C.s.p.), ani v súlade s princípom prejednávacím (teda princípom formálnej pravdy; č.l. 8 C.s.p.), čím sa napadnutý rozsudok v napadnutej časti stal pre žalobcov prekvapivým a nepredvídateľným. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie nepoprel, že keby boli namiesto nezákonných rozhodnutí vydané zákonné rozhodnutia, že by žalobcom ušiel zisk v práve nimi uvádzanej výške. Žalovaný v priebehu konania k uplatnenej náhrade ušlého zisku výlučne iba nepravdivo tvrdil, že medzi existujúcou škodou vzniknutou žalobcom v podobe ich vzniknutého ušlého zisku a nezákonnými rozhodnutiami údajne nie je (iba) príčinná súvislosť, keď podľa nesprávneho názoru žalovaného údajne skutkové okolnosti boli v čase vydania nezákonných rozhodnutí iné a teda v čase vydania nezákonných rozhodnutí by zákonné rozhodnutia vydané neboli. Skutkové tvrdenia žalobcov, ktorých podstatou je, že keby boli namiesto nezákonných rozhodnutí vydané zákonné rozhodnutia boli medzi stranami nesporné. Súd prvej inštancie sa tak v napadnutom rozsudku mylí, ak takéto nesporné skutkové tvrdenia považuje v súdnom spore za nepreukázané zo strany žalobcov.

2.1.1. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie napríklad nepoprel ani skutkové tvrdenia žalobcov uvedené na strane 10, 11, 16 a 19 žaloby a teda nepoprel, že došlo k uvedeným zásahom do života žalobcov. Žalovaný v priebehu konania k uplatnenej nemajetkovej ujme iba nepravdivo tvrdil, že tým, že sa oneskorenou výplatom dávok dostali žalobcovia do zlej finančnej situácie a boli nútení vziať si bankový úver zaručený svojou nehnuteľnosťou, podľa nesprávneho názoru žalovaného je možné uplatniť iba ako skutočnú škodu, no nie ako nemajetkovú ujmu. Spomínané skutkové tvrdenia žalobcov identifikujúce zásahy do osobnostných práv žalobcov, ku ktorým došlo v dôsledku nezákonných rozhodnutí tak boli medzi stranami nesporné, a tak tieto skutkové tvrdenia žalobcov, za takýchto okolností, nebolo už potrebné v konaní osobitne ďalej dokazovať. Súd prvej inštancie sa tak v napadnutom rozsudku mylí, ak takéto nesporné skutkové tvrdenia považuje v súdnom spore za nepreukázané zo strany žalobcov.

2.1.2. Napadnutý rozsudok je v napadnutej časti nesprávny aj preto, že súd prvej inštancie nepriznal nesporným skutkovým tvrdeniam žalobcov ten význam a zmysel, ktorý im v rámci kontradiktórneho procesu patrí a pri zisťovaní skutkového stavu sa neriadil princípom prejednávacím, ale konal v neprospech žalobcov a bez právneho základu suploval procesnú pasivitu žalovaného. Žalobcovia sa pritom oprávnenne spoliehali na to, že keď ich vyššie spomínané skutkové tvrdenia sú nesporné, nie je potrebné navrhovať ďalšie dôkazy k ich preukázaniu.

2.2. Čo sa týka nesprávneho skutkového zistenia (ods. 46 napadnutého rozsudku), že skutočná škoda žalobcov pozostávajúca z trov konania žalobcov účelne vynaložených v dávkových konaniach, v ktorých boli vydané nezákonné rozhodnutia, teda žalobou uplatnená náhrada trov právneho zastúpenia žalobcov v predmetných dávkových konaniach a žalobou uplatnená náhrada nákladov žalobkyne 1/ na vypracovanie Znaleckého posudku 1. Lékařské fakulty, údajne neboli vynaložené v konaniach, v ktorých došlo k vydaniu predmetných nezákonných rozhodnutí, pretože boli vynaložené až po vydaní predmetných nezákonných rozhodnutí. Hoci správne aj táto skutočná škoda žalobcov vznikla v tých istých dávkových konaniach, v ktorých boli vydané predmetné nezákonné rozhodnutia.

2.2.1. Vznik ušlého zisku nebol medzi stranami sporný. Súd prvej inštancie opomenul, že škoda v podobe skutočného ušlého zisku vzniká vždy, keď určitá hodnota peňazí je vyplatená neskôr, ide totiž o ekonomickú zákonitosť, o ktorej každý vie z vlastnej skúsenosti, že sa skutočne deje, a teda je všeobecne známou skutočnosťou ako poklesla hodnota suma peňazí oneskorene vyplatených dávok, ktorých sa týka tento spor. Konkrétne na kompenzáciu takejto škody slúži vo všeobecnosti nárok z omeškania dlžníka v spojení s inštitútom úrokov z omeškania. Takáto konzumácia škody úrokmi z omeškania, v rozsahu v akom túto škodu kryjú, výslovne vyplýva aj z § 519 Občianskeho zákonníka. Situácia časového rozostupu medzi tým, keď žalobcom plnené byť mohlo a tým, keď pre nezákonné rozhodnutie plnené bolo, je obdobnou situáciou k tej, ktorá je krytá úrokmi z omeškania, no nie je explicitne riešená zákonodarcom (je možné uvažovať aj o aplikovaní § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ ide o žalobcu 2./, tento nebol zaťažený úvermi z čias ešte života jeho už nebohého otca, keďže on popri svojom štúdiu pracoval a mal pravidelný príjem, tak pri pravidelnom chode vecí by si nechal celú dávku jednorazového odškodnenia uloženú na svojom bankovom účte, aby neskôr tieto investoval a rozbehol svoju sochársku prax. Pokiaľ ide o žalobkyňu 1./, úsudok súdu prvej inštancie o údajnom pravidelnom chode vecí je voči nej nesprávny, keď najmä opomína tú zásadnú skutočnosť, že žalobcovia sú racionálnymi osobami, ktoré sa správajú ekonomicky rozumne a zodpovedne. Žalobkyňa 1./ musela aj po smrti jej nebohého manžela pravidelne uhrádzať náklady na bývanie žalobcov a byť schopná splácať staršie úvery. Keby neboli vydané nezákonné rozhodnutia, žalobcom by nenarástli dlhy a postupne by žalobkyňa 1./ v splátkach splácala staršie dlhy a mohla by sa slobodne od počiatku ekonomicky rozhodnúť (toto slobodné rozhodovanie žalobkyňa v dôsledku nezákonných rozhodnutí už napokon

nemala) ako naloží s hotovosťou získanou z predmetných dávok, ktoré jej boli napokon priznané až predmetnými zákonnými rozhodnutiami. Terciárne, žalobcom neušlo pozornosť, že súd prvej inštancie argumentoval nepriznaním žalobcom žalovaného škody v podobe ušlého zisku argumentujúc tým, že títo by si údajne nezvolili pre prípad, keď by namiesto nezákonných rozhodnutí boli vydané zákonné rozhodnutia, ponechať finančné prostriedky z vyplatených dávok na svojich bankových účtoch, ale údajne by títo splatili svoje dlhy. Uvedená nesprávna úvaha súdu prvej inštancie by sa však, ani v prípade jej pravdivosti, nemala premietnuť do nepriznania takejto žalovaného škody. Ak mal teda súd prvej inštancie za to, že daný nárok nie je ušlým ziskom, ale mal za to, že namiesto ušlého zisku došlo ku skutočnej škode, ktorá dokonca prevyšuje žalovaný ušlý zisk, tak mal takémuto nároku na plnenie v celom rozsahu vyhovieť v napadnutom rozsudku, čo sa nesprávne nestalo.

2.2.2. Skutkové tvrdenia žalobcov identifikujúce zásahy do osobnostných práv žalobcov, ku ktorým došlo v dôsledku nezákonných rozhodnutí, boli medzi stranami nesporné. Rovnako boli medzi stranami nesporné skutkové tvrdenia k tomu, že žalobcovia boli opakovane traumatizovaní Sociálnou poisťovňou, ústredie a Sociálnou poisťovňou, pobočka Trnava. Vyššie spomínané dopady sú zásahmi do osobnostných práv žalobcov (napríklad aj do práva na súkromie a rodinný život žalobcov - ich život bol v dôsledku nezákonných rozhodnutí nalinajkovaný), pričom tieto boli preukázané tiež dôkazmi - výsluchmi žalobcov. Predmetné nezákonné rozhodnutia boli prejavom dlhodobého systémového porušovania základných práv (vrátane práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) všetkých žiadateľov o takéto dávky, aby takéto dávky vyplácané neboli, pričom išlo o zneužívanie finančnej núdze a traumatizujúcej osobnej udalosti žalobcov k tomu, aby takéto dávky vyplatené za každých okolností neboli a išlo o prípady, keď takéto príslušné administratívne orgány dokonca odmietli rozhodovať v otázkach patriacich do ich právomoci (otázka, či ide alebo nejde o pracovný úraz), teda o otázkach v ktorých z úradnej povinnosti rozhodovať museli (napr. nález sp. zn. I.ÚS 87/2014, v ktorom bolo konštatované porušenie práv žalobkyne 1. /). Nemôže ostať nepovšimnutým ani to, že žalovaný dokonca aj v súčasnosti relativizoval a bagatelizoval nezákonnosť svojich nezákonných rozhodnutí.

2.3. Čo sa týka odvolacieho dôvodu, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.) žalobcovia mali, že žalobou uplatnená náhrada trov právneho zastúpenia žalobcov v predmetných dávkových konaniach a žalobou uplatnená náhrada nákladov žalobkyne 1./ na vypracovanie Znaleckého posudku 1. Lékařské fakulty, bola vynaložená v tých istých konaniach, v ktorých došlo k vydaniu predmetných nezákonných rozhodnutí, ktoré má na mysli § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., a to v súlade so zásadou jednotnosti administratívneho konania príznačnou pre opravné systémy úplnej apelácie akými sú aj dávkové konania, a to bez ohľadu k tomu, že boli vynaložené až po vydaní predmetných nezákonných rozhodnutí, a teda takéto trovy konania spadajú pod trovy konania upravené § 18 zákona č. 514/2003 Z. z., pričom účelom § 18 zákona č. 514/2003 Z. z. je rozšíriť zodpovednosť žalovaného nie ju zúžiť, pričom takáto skutočná škoda by aj tak spadala do zodpovednosti žalovaného podľa § 3 zákona č. 514/2003 Z. z., a to aj s ohľadom na požiadavku úplného odškodnenia vyplývajúcej z článku 46 ods. 3 Ústavy SR.

2.3.1. Ak mal súd za to, že uplatnený nárok na plnenie je nárokom na náhradu skutočnej škody a nie nárokom na náhradu ušlého zisku alebo nemajetkovej ujmy mal by takýto nárok prekvalifikovať a priznať ho, nie žalobu v danej časti zamietnuť, pretože súd nie je viazaný kvalifikáciou nároku uplatneného v žalobe.

2.3.2. Prekvapivým sa javí, keď súd prvej inštancie nenachádza zásahy do osobnostných práv žalobcov, dokonca ani v prípade exemplárne svojvoľných nezákonných rozhodnutiach Sociálnej poisťovne, ústredie a Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava, ktoré negatívne determinovali život žalobkyne 1./ a zvlášť život žalobcu 2./, a boli spojené s vyše päťročným opakovaním traumy žalobcov v tak citlivých otázkach spojených so smrťou ich manžela, či otca, ktorý nastal pracovným úrazom.

3. K odvolaniu žalobcov sa vyjadril žalovaný, ktorý považoval napadnutý rozsudok za vecne správny. Súd prvej inštancie v odôvodnení napádaného rozsudku správne uviedol, že pri pravidelnom behu vecí vyžadovanom pre vznik nároku na ušlý zisk, by žalobcovia prostriedky v banke neuložili, teda nimi uplatnená výška ušlého zisku je iba hypotetickým predpokladom. Rovnako správne skonštatoval, že argumentáciu žalobcov, ktorou odôvodňovali vznik nemajetkovej ujmy, by bolo možné začleniť skôr pod vznik skutočnej škody. Žalobcovia v rámci dokazovania rovnako žiadnym spôsobom nepreukázali ako vydanie rozhodnutí žalovaného zasiahlo do ich osobnostných práv takou intenzitou, že im vznikol nárok na nemajetkovú ujmu. Žalobcovia tiež nepreukázali existenciu kauzálneho nexusu medzi rozhodnutiami žalovaného a nimi požadovanou nemajetkovou ujmu, a vôbec nereagovali na tvrdenia žalovaného, že finančne vyčísliteľná, t. j. majetková ujma nemôže byť priznaná ako nemajetková ujma. Žalovaný preto súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovia nepreukázali vznik ich nároku na nemajetkovú ujmu v príčinnej súvislosti s vydaním rozhodnutí žalovanou. Žalovaný sa v priebehu celého

konania procesne bránil a reagoval na všetky prostriedky procesného útoku žalobcov. Viacnásobné poukazovanie žalobcov na ich „nesporné skutkové tvrdenia“ je v rámci odvolania tiež využívané v takej miere a takým spôsobom, že to podľa názoru žalovaného už odporuje zmyslu a účelu tohto inštitútu v rámci civilného sporového konania .

3.1. K odvolaciemu dôvodu uvedenému v § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p., t.j. k nesprávnym skutkovým zisteniam uviedol, že súd prvej inštancie správne posúdil nesplnenie podmienok na vznik nároku žalobcov na náhradu trov konania, nakoľko nimi uplatnené trovy konania im nevznikli v konaní v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, čím nie je splnená podmienka uvedená v § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. Žalovaný rovnako súhlasil s odôvodnením súdu prvej inštancie o nevzniku škody v podobe ušlého zisku, pričom v rámci súdneho konania nebolo preukázané, že žalovaný mal už v roku 2010 na základe vtedy zisteného skutkového stavu žalobcom priznať nimi uplatnené nároky na úrazové dávky. Rovnako nie je zrejмый dôvod, pre ktorý žalobcovia vo vzťahu k ušlému zisku poukazujú na to, že žalobca 2./ bol na rozdiel od žalobkyne 1./e v čase vydania rozhodnutí žalovaného o úrazových dávkach nezaopatreným dieťaťom, nakoľko obaja žalobcovia mali v konaniach o úrazových dávkach pred žalovanou rovnaké práva a povinnosti. Žalovaný tiež považoval tvrdenia žalobcov o tom, že pri vydaní zákonných rozhodnutí by im nerástli dlhy a slobodne by sa mohli rozhodnúť ako naložia s vyplatenými dávkami za vnútorne rozporné až nelogické. Vo vzťahu k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré žalobcovia uviedli vo vzťahu k nemajetkovej ujme uviedol, že zotrúva na svojom právnom názore, že žalobcovia nepreukázali vznik ich nároku na nemajetkovú ujmu v príčinnej súvislosti s vydaním rozhodnutí žalovaného, pričom nemajetkovú ujmu navyše žiadajú iba z dôvodov, ktoré mali byť uplatnené vo forme skutočnej škody.

3.2. K odvolaciemu dôvodu uvedenému v § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p., t. j. nesprávnemu právnomu posúdeniu veci žalovaný uviedol, že vo vzťahu k trovám konania žalobcovia požadujú úplné odškodnenie, pričom neprimerane extenzívne rozširujú podmienky pre priznanie náhrady trov konania podľa § 18 zákona č. 514/2003 Z. z. Trovy konania požadované žalobcami tvorené nákladmi na vyhotovenie znaleckého posudku č. 0010/915/15 vypracovaného 1. Lekárskou dňa 29. septembra 2015 a trovami právneho zastúpenia, nie je možné uznať, nakoľko tieto trovy nevznikli v konaní, v ktorom došlo k vydaniu nezákonných rozhodnutí z roku 2010, ale naopak v novom konaní z roku 2015, kedy boli vydané zákonné rozhodnutia. Žalovaný nesúhlasil s názorom žalobcov, že celé obdobie počnúc podaním ich žiadosti o priznanie úrazových dávok v roku 2010 až po vydanie právoplatných rozhodnutí žalovaného je možné považovať iba za jedno konanie, pretože takýto výklad je v rozpore so zmyslom a účelom ustanovenia § 18 zákona č. 514/2003 Z.z.. Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v § 184 presne stanovuje kedy sa konanie pred žalovaným začína, avšak výslovne nestanovuje kedy sa konanie končí. Výkladom procesných ustanovení zákona o sociálnom poistení upravujúcich konanie pred žalovaným je možné dospieť k záveru, že konanie sa končí vydaním právoplatného rozhodnutia, voči ktorému už nie je možné podľa zákona o sociálnom poistení uplatniť riadny opravný prostriedok. Rozhodnutia z roku 2010 o nepriznaní úrazových dávok nadobudli právoplatnosť v roku 2011. Žalobcovia následne podali návrh na správny súd, ktorý v rámci svojej právomoci rozhodnutia žalovaného z roku 2010 zrušil a vec jej vrátil. Žalovaný po vrátení veci v novom konaní vydala v roku 2015 zákonné rozhodnutia v súlade s právnym názorom súdu. Podľa názoru žalovaného preto trovy žalobcov vynaložené na znalecký posudok č. 0010/915/15 zo dňa 29. septembra 2015 a trovy právneho zastúpenia žalobcov už boli uplatnené v konaní, ktoré bolo ukončené vydaním zákonného rozhodnutia, a preto ich nie je možné priznať.

3.2.1. Súd prvej inštancie objektívne nemohol žalobcami požadovanú nemajetkovú ujmu prekvalifikovať a posudzovať z titulu skutočnej škody. Určenie sumy nemajetkovej ujmy vyplýva z diametrálne odlišných skutočností ako určenie skutočnej škody, ktorá je presne finančne vyčísliteľná. Súd prvej inštancie rovnako nie je oprávnený zisťovať existenciu skutočnej škody a určiť jej výšku, ak ju v žalobe neurčili žalobcovia a ani ju predbežne neprerokovali, a pritom je zrejмый, že skutočná škody ktorá by teoreticky aj mohla žalobcom vzniknúť, by určite nebola presne vo výške 20.000,- € pre každého so žalobcov. Z tohto dôvodu tvrdenie žalobcov, že súd mal pristúpiť k prekvalifikácii ich nároku a nie k jeho zamietnutiu, nezodpovedá zistenému skutkovému stavu. Rovnako žalovaný trval aj na nemožnosti prekvalifikácie ušlého zisku na skutočnú škodu , ak vôbec nie je preukázané, či a v akej výške žalobcom vznikla skutočná škoda, nakoľko žalobcovia skutočnú škodu nevyčíslili, predbežne neprerokovali a súd prvej inštancie ani nie je oprávnený v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. zisťovať presnú výšku skutočnej škody.

3.2.2. K nesprávnemu právnomu posúdeniu nároku na nemajetkovú ujmu žalovaný mal zato, že žalobcovia si uplatnili nemajetkovú ujmu podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého sa výška nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší

život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení. Žalobcovia však nepreukázali, ako nezákonné rozhodnutia zasiahli do ich súkromného, či spoločenského života, a ako boli ďalej zasiahnutí na svojich osobnostných právach v takej intenzite, že by to odôvodňovalo priznanie nimi požadovaného nároku na nemajetkovú ujmu. Žalobcovia v súvislosti s nimi požadovanou nemajetkovou ujmu zhodne uvádzajú, že oneskorenou výplatom úrazových dávok sa dostali do zlej finančnej situácie a boli nútení vziať si bankový úver, ktorý zaručili svojou nehnuteľnosťou. Žalobcovia však neuviedli, akým spôsobom vzatie si úveru ovplyvnilo ich doterajší život, resp. ako zasiahlo do ich osobnostných práv. Ak žalobcom z dôvodu vzatia si úveru vznikla akákoľvek finančná ujma, tú si je možné uplatniť iba výlučne ako skutočnú škodu, nakoľko uplatňovanie finančne vyčísliteľnej škody prostredníctvom nemajetkovej ujmy je v rozpore so zmyslom a účelom § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.

3.3. Záverom žalovaný uviedol, že tiež nepovažuje za preukázané, že finančná tieseň nastala v živote žalobcov iba z dôvodu nepriznania úrazových dávok v roku 2011 žalovanou, nakoľko žalobcovia boli zadlžení už predtým. Tiež nie je preukázané, že vyplatením úrazových dávok v roku 2011 by úplne odpadla potreba dodatočného úverovania žalobcov. Žalobcovia totiž splácali staršie dlhy, pričom rozhodnutie žalobcu 2./ podieľať sa na úhrade dlhov žalobkyne 1./ bolo jeho dobrovoľným rozhodnutím, a teda žalobca v druhom rade 2./musel počítať s tým, že toto rozhodnutie ho obmedzí v súkromnom či pracovnom živote. Žalovaný sa ohradil voči tvrdeniam žalobcov, že ich traumatizuje relativizovaním smrti ich manžela a otca, nakoľko on iba zo zákonnej povinnosti posudzoval vznik nároku žalobcov na úrazové dávky a nie je si vedomý zásahov do ich citovej oblasti. Zásah do osobnostných práv tiež musí zodpovedať určitej intenzite, pričom je potrebné oddeliť zásahy kauzálne späté s konaním žalovaného od iných príčin, ktoré majú vplyv na osobnostnú sféru žalobcov. Po oddelení vplyvu úmrtia blízkeho človeka a nutnosti splácať zanechané pohľadávky, je možné zásah spôsobený žalovaným vnímať iba ako následný, ktorého intenzita a následky nespôsobili v osobnostnej sfére žalobcov ujmu tak ako bola žalobcami uplatnená v žalobe.

4. Žalobcovia v replike k vyjadreniu žalovaného uviedli, že trvajú na podanom odvolaní a žiadajú rozhodnúť v zmysle odvolacieho petitu. Žalobcovia nesúhlasili s reštriktívnym a formalistickým výkladom právnej úpravy zákona č. 514/2003 Z. z. ktorý aplikoval súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, ktorým im neposkytol v ústavne konformnej kvalite ochranu ich základného práva podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie napriek povinnosti vykladať zákony v súlade s Ústavou Slovenskej republiky (čl. 152 ods. 4 Ústavy) nehľadal spôsob, ako učiniť zadosť základnému právu žalobcov zaručeného čl. 46 ods. 3 Ústavy (porov. nálezy českého Ústavného súdu z 30.4.2002, sp. zn. Pl. ÚS 18/01; tiež z 19.4.2016, sp. zn. IV. ÚS 3163/15, bod 10), ale hľadal spôsob ako žalovanému, napriek opakovanému konštatovaniu pochybení zo strany správnych súdov a Ústavného súdu Slovenskej republiky, vyňať spod deliktuálnej zodpovednosti v maximálnom možnom rozsahu (s výnimkou nepatrné vyhovujúcej časti napadnutého rozsudku, ktorá nie je predmetom odvolania). Súdny sú povinné veľmi starostlivo zvažovať (často jedinečné) okolnosti prípadu. Obzvlášť dôsledne majú zohľadniť okolnosti vtedy, ak sa dotýkajú osobnej integrity, vrátane rodinného a pracovného života a jeho finančnej sféry. Týchto parametrov sa súd prvej inštancie nedržal, pretože namiesto plnenia ústavného posolania poskytnutia súdnej ochrany hľadal všetky možné dôvody pre nepriznanie žalovaného nároku. (napr. žalovaným nižšie namietaná nemajetková ujmy contra ušlý zisk a skutočná škoda), hoci zo žaloby bolo zrejmé, že žalobcovia sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy pre to, aké dôsledky nezákonné rozhodnutia vyvolalo v ich osobnom a rodinnom živote a finančnej sfére, pretože je objektívne zrejmé, že vyplatenie dávok s 5 ročným oneskorením má potenciál do týchto sfér objektívne zasiahnuť (preukázaný výpočtom bol však aj skutočný zásah).

3.1. V ďalšej časti svojej repliky žalobcovia uviedli, že trvajú na všetkých odvolacích dôvodoch podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) C.s.p., považujú podané odvolanie aj naďalej za odôvodnené v celom rozsahu a opätovne sa venovali a zopakovali skutočnosti čo sa týka nepopretých skutkových tvrdení, vzniku skutočnej škody, ušlého zisku a náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia nesúhlasili s názorom žalovaného, že s poukazom na zákon č. 461/2003 Z. z. po vrátení veci správnym súdom už išlo o „nové“ konanie, v ktorom už neboli vydané nezákonné rozhodnutia, pretože po formálnej stránke je daná totožnosť účastníkov aj predmetu konania: išlo o jedno dávkové konanie začaté na základe žiadosti 27. júla 2010 a skončilo právoplatnosťou rozhodnutím z 26. októbra 2015. Žalobcovia opätovne tiež zdôraznili, že žalovanému musí byť zrejmé, že oneskorené rozhodnutie alebo nezákonné rozhodnutie môže zasiahnuť do rôznych sfér účastníkov dávkových konaní práve o to viac, že ide o dávky zo sociálneho poistenia, ktoré slúžia na preklenutie sociálne zložitej situácii ako tomu bolo aj v danom prípade. Rozhodne nie je pravda, že by žalovaný posudzoval nároky zo zákonnej povinnosti. V skutočnosti

Sociálna poisťovňa neurobila nič z toho, čo od nej právna úprava požaduje. Sociálnu poisťovňu nezaujímali znalecký posudok č. 18/2010, ale vychádzala výlučne z vyjadrenia zamestnávateľa, ktorý poprel, že by šlo v prípade úmrtia manžela žalobkyne 1./ a otca žalobcu 2./ o pracovný úraz s tým, že ak žalobcovia nesúhlasia, majú podať žalobu na súd o určenie, že úmrtie jej manžela bolo úmrtím v dôsledku pracovného úrazu. Rozhodne si teda Sociálna poisťovňa žiadne podklady nezaobstarala a o otázke si neurobila žiaden úsudok (ani to, či ide alebo nejde o pracovný úraz). Sociálna poisťovňa teda neurobila v danej veci zo zákonného hľadiska správne vôbec nič a výkon svojej právomoci len predstierala a namiesto plnenia svojej zákonnej povinnosti, bez zákonného oprávnenia žiadala od žalobcov, aby oni sami preukázali, že smrť ich manžela a otca nastala v dôsledku pracovného úrazu. Žalobcovia trvali na tom, že išlo a ide zo strany žalovaného o systémové zlyhanie, ktoré je založené na predpoklade, že pri osobitne zraniteľnej skupine osôb ako sú žalobcovia je nižšia pravdepodobnosť, že budú mať dostatok síl, financií, vôle a schopností sa po smrti ich otca, manžela a živiteľa účinne brániť proti nezákonnému rozhodnutiu. O to viac je daný dôvod aj pre priznanie nemajetkovej ujmy.

4. Žalovaný v duplike uviedol, že sa pridrižiava svojich skorších písomných vyjadrení a napádaný rozsudok naďalej považuje za vecne správny. K námietke porušenia ústavného práva žalobcov na náhradu škody, uviedol, že právo žalobcov na náhradu škody upravené čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nie je absolútne, nakoľko v súlade s čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon. Súd prvej inštancie v napádanom rozsudku postupoval v súlade s ustanoveniami príslušného zákona č. 514/2003 Z.z. z nárok žalobcov posúdil a rozhodol v súlade so zisteným skutkovým stavom. Žalovaný preto nesúhlasí s tvrdením žalobcov, že by súd prvej inštancie hľadal spôsob ako vyňať právo žalobcov spod dilektuálnej zodpovednosti žalovaného. Žalovaný sa dištancuje od osobných útokov žalobcov, kedy bezdôvodne jeho, či súd prvej inštancie obviňujú iba pre to, že majú na uplatnené nároky žalobcov iný právny názor. Namietanie neústavnosti postupu súdu, či antisociálneho nastavenia žalovaného, ktorý sa vraj neštíti zneužívať zlé finančné postavenie žalobcov, žalobcovia nepodložili žiadnym reálnym dôkazom a všetky ich tvrdenia sa nachádzajú iba v rovine ich názorov a dohadov. Žalovaný uviedol, že o nárokoch žalobcov vždy konal v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a vydal príslušné rozhodnutia, preto tvrdenia žalobcov o predstieraní plnenia svojich zákonných povinností žalovaným nemajú oporu v zistenom skutkovom stave. Žalovaný zotrval na všetkých skutočnostiach už uvedených týkajúcich sa skutkových zistení a aj na právnom názore, že nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu čo sa týka nároku na náhradu skutočnej škody, ušlého zisku a nemajetkovej ujmy.

7. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací preskúmal a prejednal vec v napadnutom rozsahu (zamietajúci výrok II.) podľa § 379, § 380 ods 1. C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov 1./,2./ je dôvodné len sčasti a to pri nároku na náhradu skutočnej škody.

8. Žalobcovia 1./,2./ sa domáhali náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci voči štátu z titulu nezákonných rozhodnutí (Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 22.11.2010, č. 21889-45/2010-TT; Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 22.11.2010, č. 21889-46/2010-TT; Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 22.11.2010 č. 21889-44/2010-TT). Žalobkyňa 1./ si uplatnila náhradu skutočnej škody vo výške 2.689,91€ (411,18 € náklady na vyhotovenie znaleckého posudku č. 18/2010 + 2.133,15€ náklady na vyhotovenie revízného znaleckého posudku č. 0010/915/15 + 145,58€ trovy právneho zastúpenia, ktoré jej vznikli po zrušení v týchto konaniach vydaných nezákonných rozhodnutí), náhradu ušlého zisku 4.478,30€ a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,-€. Žalobca 2./ náhradu skutočnej škody vo výške 72,79€ (trovy právneho zastúpenia, ktoré mu vznikli po zrušení v týchto konaniach vydaných nezákonných rozhodnutí), náhradu ušlého zisku 2.153,08 € a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,-€.

9. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov platného a účinného do 31.12.2010 /ďalej „zákon“ / štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

9.1. Podľa § 5 ods. 1 zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

9.2. Podľa § 6 ods. 1 zákona ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

9.3. Podľa § 6 ods. 2 zákona právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

9.4. Podľa § 16 ods. 1 zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

9.5. Podľa § 17 ods. 1 zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

9.6. Podľa § 17 ods. 2 zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

9.7. Podľa § 17 ods. 2 zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo; c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote; d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

9.8. Podľa § 18 ods. 1 zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

9.9. Podľa § 18 ods. 3 zákona súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom.

10. Zodpovednosť štátu za spôsobenú škodu podľa citovaného zákona predpokladá naplnenie troch podmienok (v danom prípade) : vydanie nezákonného rozhodnutia, vznik škody a existenciu príčinnej súvislosti medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody.

11. Odvolací súd vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie (pozri odsek 1.2.) dospel k záveru, že nezákonnými rozhodnutiami sú rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 22.11.2010, č. 21889-44/2010-TT, č. 21889-45/2010-TT a č. 21889-46/2010-TT z dôvodov ako ich konštatoval prvoinštančný súd (pozri odsek 1.3.).

12. K nesprávnemu právnomu záveru však dospel súd prvej inštancie pri nároku skutočnej škody, ak zvyšok uplatnenej skutočnej škody žalobkyňou 1./ vo výške 2.278,03 € (2.133,15€ náklady na vyhotovenie revízného znaleckého posudku č. 0010/915/15 + 145,58€ trovy právneho zastúpenia) a žalobcom 2./ vo výške 72,79€ (trovy právneho zastúpenia) zamietol s poukazom na ustanovenia § 18 ods. 1 zákona číslo 514/2003 Z.z. z dôvodu, že náklady na znalecký posudok a trovy právneho zastúpenia im vznikli v konaní po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorým súd nezákonné rozhodnutia zrušil a nie v konaní, v ktorom došlo k vydaniu nezákonných rozhodnutí.

12.1. Za nesporné treba považovať, že Znalecký posudok č. 0010/915/15 bol vypracovaný dňa 29.9.2015 a náklady na vyhotovenie tohto znaleckého posudku žalobkyňa 1./ vo výške 2.133,15€ uhradila (č.l. 117 až 120 spisu), rovnako nie je sporné, že právnická kancelária Bardač s.r.o., so sídlom Lovinského 22, Bratislava, poskytla žalobkyňi 1./ právne služby v celkovej výške 145,58 € (úkony vykonané v mesiaci október 2015), ktorá žalobkyňa 1./ uhradila (č.l.367 spisu) a žalobcovi 2./ právne služby v celkovej výške 72,79 € (úkony vykonané v mesiaci október 2015), ktorá žalobca 2./ tiež uhradil (č.l. 366 spisu).

12.2. Náhrada nákladov žalobkyne 1./ na vypracovanie Znaleckého posudku 1. Lékařské fakulty a náhrada trov právneho zastúpenia žalobcov v predmetných dávkových konaniach, bola vynaložená v tých istých konaniach, v ktorých došlo k vydaniu predmetných nezákonných rozhodnutí v zmysle ustanovenia § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. V správnom konaní sa totiž uplatňuje zásada jednotnosti konania, ktorá je príznačná pre opravné systémy úplnej apelácie, akými sú aj dávkové konania v zmysle ktorej je správne konanie jediným celkom od podania až po jeho právoplatné ukončenie. Konania v ktorých došlo k vydaniu nezákonných rozhodnutí boli skončené rozhodnutiami, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 27.10.2015. Ide o Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 26.10.2015 č. 68267-87/2015 -TT ktorým správny orgán priznal žalobkyňi 1./ nárok na jednorazové odškodnenie v sume 18.793,60 € (č.l. 107 spisu); Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 26.10.2015, č. 68267-89/2015-TT ktorým správny orgán priznal žalobkyňi 1./ nárok na náhradu nákladov spojených s pohrebom v celkovej výške 751,30 € (č.l. 111 spisu); Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 26.10.2015, č. 68267-88/2015-TT ktorým

správny orgán priznal žalobcovi 2./ nárok na jednorazové odškodnenie v sume 9.396,80 € (č.l. 175 spisu). Náhrada trov konania t.j. náklady na znalecký posudok a trovy právneho zastúpenia, ktoré žalobcom vznikli v konaniach do právoplatnosti týchto rozhodnutí t.j. do 27.10.2015 potom predstavujú náhradu škody v zmysle § 18 ods. 1,3 zákona č. 514/2003 Z.z. na ktoré majú žalobkyňa 1./ a žalobca 2./ dôvodný nárok.

12.3. Vyššie uvedené dôvody viedli odvolací súd ku zmene rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti (výrok II.) týkajúcej sa náhrady skutočnej škody v zmysle § 388 C.s.p. tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1./ sumu 2.278,03 € a žalobcovi 2./ sumu 72,79 € spolu s úrokom z omeškania.

12.4. V danom prípade žalovanému ako dlžníkovi vznikla povinnosť splniť si svoj záväzok zo spôsobenej škody, keď čas splnenia dlhu bol stanovený ustanovením § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobcovi ako poškodenému prináleží právo na úrok z omeškania v zmysle § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka z neuhradenej sumy priznanej ako náhrada škody, na ktorú má právo po márnom uplynutí lehoty 6 mesiacov od podania návrhu na predbežné prerokovanie nároku, resp. od nasledujúceho dňa po vydaní zamietavého stanoviska k podanej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhrady škody.

12.5. Žalovaný listom zo dňa 5.1.2017 (č.l. 40 spisu) a listom zo dňa 4.1.2017 (č.l. 45 spisu) ktorý bol právnomu zástupcovi žalobcov Mgr. Robertovi Bardačovi, PhD doručený dňa 9.1.2017 oznámil v rámci predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, že žiadosť žalobkyne 1./ a žalobcu 2./ o náhradu škody neuznáva. Týmto dňom sa žalovaný dostal do omeškania a postihuje ho povinnosť zaplatiť poškodeným veriteľom (žalobcom) tiež úroky z omeškania. Okolnosť, že zákon č. 514/2003 Z.z. nepoužíva pojmy ako "dlžník" a "veriteľ", vonkoncom ešte neznamena, že štát by v zodpovednostnom právnom vzťahu podľa tohto zákona nemal byť posudzovaný v pozícii zodpovedajúceho subjektu, t.j. ako dlžník zo záväzkového právneho vzťahu / pozri Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 MCdo 8/2007 /.

12.6. Výšku úrokov určil odvolací súd v súlade s vykonávacím predpisom a to Nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z., keď podľa § 3 citovaného predpisu výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Odvolaciemu súdu je z rozhodovacej činnosti známe, že od 9.1.2017 (prvý deň omeškania) bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,0% a žalobcovia 1./,2./ preto majú právo na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 %.

13. Vo zvyšnej v napadnutej zamietajúcej časti (výrok II.) týkajúcej sa náhrady ušlého zisku a náhrady nemajetkovej ujmy odvolací rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny s poukazom na ustanovenia § 387 ods. 1, 2 potvrdil.

13.1. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 387 ods. 2 dáva odvolaciemu súdu možnosť, v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13.2. Čo sa týka uplatneného nároku na ušlý zisk a náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie správne zistil a uviedol skutkový stav veci a vec správne právne posúdil; správne citoval právne predpisy a to ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nedôvodnosti žaloby v časti ušlého zisku a náhrady nemajetkovej ujmy, dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil, prijatím záveru, že za danej dôkaznej situácie je len ťažko dôvodne predpokladať, že by žalobcovia všetky finančné prostriedky uložili v banke a počas celého obdobia od novembra 2010 do októbra 2015 by ich nepoužili, t.j. nemôže ísť o pravidelný chod vecí a v prípade uplatneného ušlého zisku je len hypotetickým ziskom, ktorý nie je možné priznať (pozri odsek 47. odôvodnenie napadnutého rozsudku, resp. odsek 1.5. tohto rozsudku). Rovnako správny je aj záver súdu prvej inštancie, že v prípade uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovia vznik nemajetkovej ujmy nepreukázali a ani vznik nemajetkovej ujmy v príčinnej súvislosti s vydaním nezákonných rozhodnutí (pozri odsek 48., 49. odôvodnenie napadnutého rozsudku, resp. odsek 1.6. tohto rozsudku). Odôvodnenie napadnutého v týchto častiach rozsudku dalo odpoveď na skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nebolo žalobe vyhovené. Odvolací súd sa s odôvodnením rozsudku v týchto častiach v plnom rozsahu s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 C.s.p. stotožňuje; námietky žalobcov nepovažuje za právne nepodstatné.

14. Žalobcovia namietali, že súd prvej inštancie opomenul, že škoda v podobe skutočného ušlého zisku vzniká vždy, keď určitá hodnota peňazí je vyplatená neskôr, ide totiž o ekonomickú zákonitosť, ktorá je všeobecne známou skutočnosťou (pozri 2.2.1.).

14.1. Ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR (pozri rozhodnutie sp.zn. 4Obdo/53/2020, 5Cdo/99/2018, 5MCdo/2/2015, 5Cdo/195/2015, 5MCdo/1/2011, 3Cdo/513/2014, 4Cdo/319/2008, 4MCdo/23/2008) definuje ušlý zisk ako ujmu spočívajúcu v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je tomu u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu. Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti). Ušlý zisk nie je nejakou hypotetickou, či fiktívnou majetkovou výhodou a nejde ani o potenciálny majetkový prínos, ktorý by mal byť stanovený na podklade analógie bez reálneho základu. Za ušlý zisk v súlade s vymedzením tohto pojmu vyplývajúcim z ustanovení hmotného práva a jeho výkladom právnou teóriou i súdnou praxou možno považovať len takú majetkovú ujmu, ktorej vznik je podložený už existujúcimi prípadne reálne dosiahnuteľnými okolnosťami, z ktorých možno usudzovať, že nebyť škodovej udalosti očakávaný zisk by skutočne vznikol. To znamená, že musí byť naisto preukázaný „predpoklad“ jeho vzniku, teda taká skladba okolností, ktorá svedčí o tom, že k vzniku zisku by nepochybne došlo a plánovaná finančná transakcia, či príslub by boli naplnené. Ušlý zisk je teda stratou konkrétnej, reálnej a preukázateľnej príležitosti zhodnotenia majetku, avšak len za predpokladu, že pravdepodobnosť dosiahnutia zisku u poškodeného je s ohľadom na existujúce okolnosti toho ktorého konkrétneho prípadu vysoko pravdepodobná až blížiac sa k istote. Bremenno tvrdenia a preukázania týchto okolností leží výlučne na poškodenom. Nepreukázanie existencie takýchto skutkových okolností, by potom mohlo viesť len k záveru, že ušlý zisk, ktorého sa žalobca v konaní domáha, je skutočne iba „fikciou“. Aj v prípade ušlého zisku musí ísť o ujmu už nastalú (vzniklú) a nie o ujmu, ktorá by hypoteticky mohla vzniknúť v budúcnosti.

14.2. Zistenie výšky ušlého zisku nie je otázkou právnou, ale otázkou skutkovou, ktorá musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave. Preto aj záver súdov priznávajúci náhradu ušlého zisku musí byť založený na konkrétnych skutkových okolnostiach, z ktorých bude bezpečne preukázané, že poškodený by žalovaný ušlý zisk za pravidelného chodu vecí skutočne dosiahol nebyť škodovej udalosti. Nie je vylúčené, aby sa vlastník neoprávnene zadržovaných finančných prostriedkov domáhal voči štátu aj náhrady ušlého zisku v podobe výnosov, ktoré by priniesli pri obvyklom spôsobe hospodárenia, avšak len za predpokladu, ak tvrdí a preukáže, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia nielenže nemohol s peniazmi nakladať, ale zároveň preukáže aj to, že mu ušiel zisk, ktorý by pri bežnom nakladaní s týmito finančnými prostriedkami za normálneho behu okolností mohol dôvodne očakávať napríklad tým, že tieto finančné prostriedky mal uložené na úročenom bankovom účte, pričom v dôsledku nezákonného rozhodnutia bol nútený ich predčasne vybrať a tým prišiel o zisk v podobe bankových úrokov, alebo iného výnosu deklarovaných konkrétnym zmluvným záväzkom. Len v takomto prípade by bola jeho finančná strata aj reálnym ušlým ziskom. Poškodený musí teda v konaní preukázať to, akým spôsobom by bolo s peňažnými prostriedkami naložené, ak by nedošlo k škodovej udalosti, v opačnom prípade je ním uplatňovaný zisk len fikciou bez reálneho základu, ktorá nie je a nemôže byť dostatočným základom pre priznanie takto uplatneného ušlého zisku.

14.3. Ak žalobcovia ušlý zisk odôvodňujú stratou hodnoty peňazí, keďže im ušla možnosť mať tieto peňažné prostriedky uložené v banke a nadobúdať z tejto sumy prírastky v podobe úrokov a tým, že sa hodnota týchto peňažných prostriedkov v dôsledku inflácie znížila, boli zaťaženi dôkaznou povinnosťou, že nejaké úročené účty mali, lebo len v takomto prípade by bola ich finančná strata aj reálnym ušlým ziskom. Len všeobecné tvrdenie o úrokovej sadze v bankách, resp. miere inflácie bez ďalšieho, nikdy nemôže byť základom pre vznik nároku na náhradu ušlého zisku, a to ani v prípade, ak by boli dôsledkom protiprávnej udalosti. Zároveň vzhľadom na finančnú situáciu žalobcov v období od roku 2010 do roku 2015, je takmer nemožné, že by žalobcovia mali tieto finančné prostriedky počas celého obdobia bez použitia uložené v banke. Teda, ani pri obvyklom spôsobe hospodárenia a za normálneho behu okolností by z nich nemohli mať výnosy tak, ako si ich uplatnili. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti považuje námietky žalobcov za nedôvodné.

15. K nepriznaniu náhrady nemajetkovej ujmy a k záverom súdu prvej inštancie žalobcovia v odvolaní uviedli, že nesúhlasia s tým, že k zásahu do ich osobnostných práv nedošlo v dôsledku nezákonných rozhodnutí, ale ich jedinou príčinou je smrť ich manžela resp. otca a teda, že nepreukázali, že im bola v dôsledku nezákonných rozhodnutí spôsobená nemajetková ujma. Mali zato, že všetky skutočnosti k nemajetkovej ujme, každá zvlášť a všetky súčasne predstavujú zásah do osobnostných práv žalobcov (najmä do práva na súkromie a rodinný život žalobcov), ku ktorému došlo v príčinnej súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami (pozri odsek 2.2.2, 2.3.2.).

15.1. Aj keď zákon č. 514/2003 Z. z. nevysvetľuje vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nezákonným rozhodnutím a škodou v právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Vo veciach uplatňovania práva na náhradu škody voči štátu z titulu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci často vyplýva, že bez ohľadu na skutkové okolnosti individuálnej právnej veci (t. j. bez ohľadu na to, v čom malo spočívať protiprávne konanie orgánu verejnej moci a v čom mala spočívať škoda) nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci musí byť priamou, bezprostrednou a nesprostredkovanou príčinou škody (bez ohľadu na to, či ide o skutočnú škodu, ušlý zisk, náhradu nemajetkovej ujmy); nestačí, ak je iba sprostredkovanou príčinou škody. Nezákonné rozhodnutie orgánu štátu, resp. orgánu verejnej moci môže mať za následok vznik zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. len vo vzťahu k takej škode, ktorá bola priamo a nesprostredkovanou spôsobená práve (iba) týmto rozhodnutím alebo postupom. Zodpovednosť totiž nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite, keďže atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho.

15.2. To, že vzťah medzi príčinou a jej následkom musí byť bezpečne preukázaný a bezprostredný konštatoval Ústavný súd Slovenskej republiky (napr. nález Ústavného súdu SR pod sp. zn. I. ÚS 177/08); Najvyšší súd SR (napr. rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/126/2009, 3Cdo/130/2010, 6MCdo/11/2010, 5Cdo/11/202, 1Cdo/121/2020), v ktorých rozhodnutiach Najvyšší súd SR tiež konštatoval, že pre záver o existencii príčinnej súvislosti nestačí pravdepodobnosť; príčinná súvislosť musí byť vždy s istotou preukázaná (bezpečne zistená), pričom dôkazné bremeno zaťažuje poškodeného. Nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci môže byť významným článkom reťazca príčin a následkov, ale samotná táto skutočnosť ešte neznamená bez ďalšieho aj danosť príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a škodou. Štát teda nezodpovedá „automaticky“ za každú ujmu, ktorá nastala v majetkovej resp. nemajetkovej sfére určitej fyzickej osoby alebo právnickej osoby po vydaní nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci.

15.3. Žalobcovia náhradu nemajetkovej ujmy odôvodňovali tou skutočnosťou, že po smrti manžela a otca žalobcov, keďže žalovaný na základe ich legitímnych očakávaní nepriznal žalobcom jednorazové odškodnenie, sa dostali do tiesnivej finančnej situácie, boli nútení si finančné prostriedky požičať, keď samotná strata manžela, otca bola veľmi traumatizujúca udalosť, s ktorou sa nevedeli vyrovať a táto traumatizujúca udalosť sa jej však opakovane pripomínala, keďže spomínané dávkové konania spolu s opravnými konaniami sa skončili až právoplatnosťou nových zákonných rozhodnutí. Vzhľadom na charakter nemajetkovej ujmy odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie zastáva názor, že priamou, bezprostrednou a nesprostredkovanou príčinou škody bola smrť manžela žalobkyne 1./ resp. otca žalobcu 2./ v dôsledku pracovného úrazu, v dôsledku ktorej skutočností prišlo k nezvratnej deštrukcii medzilidských väzieb (medzi žalobcami a nebohým manželom a otcom) tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov a tým k zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život). Tento škodlivý následok v podobe žalobcami špecifikovanej nemajetkovej ujmy by totiž nastal, aj keby rozhodnutia neboli zrušené pre nezákonnosť. Príčinná súvislosť medzi zrušenými nezákonnými rozhodnutiami a nárokom na náhradu žalobcami špecifikovanej nemajetkovej ujmy nebola daná a námietky žalobcov sú v tomto smere právne irelevantné.

16. Za nedôvodné považuje odvolací súd námietky žalobcov (pozri odsek 2.1 až 2.1.2.), že rozsudok je v napadnutej časti nesprávny z dôvodu, že súd prvej inštancie nepriznal nesporným skutkovým tvrdeniam žalobcov ten význam a zmysel, ktorý im v rámci kontradiktórneho procesu patrí (napr. žalovaný nepoprel vznik ušlého zisku, nepoprel zásah do života a preto ide o nesporné skutkové tvrdenia) a pri zisťovaní skutkového stavu sa neriadil princípom prejednávacím, ale konal v ich neprospech a bez právneho základu suploval procesnú pasivitu žalovaného.

16.1. Z obsahu spisu a to z vyjadrenia žalovaného k žalobe (č.l. 128 spisu), z dupliky žalovaného (č.l. 269 spisu) ako aj z posledného vyjadrenia pred prvým pojednávaním (č.l. 324 spisu) je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že žalovaný poprel tvrdenie žalobcov o vzniku skutočnej škody, ušlého zisku náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodov, ktoré podrobne uviedol, keď ozrejmil prečo zastáva názor, že neboli preukázané skutočnosti ktoré by odôvodňovali vznik nároku na náhradu škody a to vznik škody a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a konaním žalovaného. Žalovaný rovnako opis skutkového stavu veci a svoj názor na právne posúdenie. Pokiaľ teda žalobcovia ako odvolatelia poukazujú na to, že žalovaný nepoprel, ani sa nevyjadril k ich tvrdeniu o vzniku ušlého zisku, náhrady nemajetkovej ujmy, k ich zásahu do osobnostných práv s takýmto posúdením prípadného popretia, resp. nepopretia

tvrdenia nemožno súhlasiť. Samotná skutočnosť, že žalovaný vo svojich vyjadreniach priamo neuviedol, že „popiera skutkové tvrdenia“, neznamená, že z jeho strany k účinnému popretiu nedošlo. Odvolací súd nemôže súhlasiť s názorom žalobcov v tom, že žalovaný kvalifikovaným spôsobom nepoprel ich skutkové tvrdenia a preto sa stali tieto nesporné a súd mal na to prihliadnuť pri svojom rozhodovaní. Odvolací súd považuje takýto extenzívny a formalistický prístup posudzovania skutkových tvrdení ako prezentujú žalobcovia za neudržateľný a nepoužiteľný.

17. Žalobcovia v odvolaní namietali (pozri 2.2.1., 2.3.1.), že súd prvej inštancie nie je viazaný právnou kvalifikáciou nároku uplatneného v žalobe, a teda, ak by mal súd za to, že uplatnený nárok na plnenie je nárokom na náhradu skutočnej škody a nie nárokom na náhradu ušlého zisku alebo nemajetkovej ujmy, mal by takýto nárok pre kvalifikovať a priznať ho, nie žalobu v danej časti zamietnuť.

17.1.. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti ušlého zisku a v časti náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu dôkaznej núdze. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, že by súd prvej inštancie zaujal názor, že časť uplatneného ušlého zisku resp. nemajetkovej ujmy by mala predstavovať skutočnú škodu, preto nebol dôvod, aby tieto nároky prekvalifikoval.

18. Ďalšími námietkami žalobcov uvedenými v odvolaní sa odvolací súd nezoberal, keď tieto nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu vecí. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strán konania na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05). Samotná skutočnosť, že žalobcovia sa nestotožňujú s právnymi závermi súdu prvej inštancie, nemôže viesť k záveru o ich zjavnej neodôvodnenosti a neznamená ani oprávnenie odvolacieho súdu nahradiť správne právne názory súdu prvej inštancie jeho vlastnými, len preto, že nezodpovedajú predstavám žalobcov o tom, ako má súd vo veci rozhodnúť, keď súd prvej inštancie sa neodchýlil od príslušných ustanovení C.s.p., zákona č. 514/2003 Z.z. ustálenej rozhodovacej praxe, keď dospel k záveru že žaloba žalobcov 1./ 2./ je v časti náhrady ušlého zisku a v časti náhrady nemajetkovej ujmy nedôvodná z dôvodov uvedených vyššie.

19. O náhrade trov celého konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1,2, s § 255 ods. 2, a § 262 ods. 1 C.s.p.. Žalobkyňa 1./ sa svojou žalobou domáhal zaplatenia istiny vo výške 27.168,21€ €, pričom úspech dosiahol celkovo v časti 2.689,91€ a žalovaný dosiahol úspech v časti zamietnutia zvyšku žaloby t.j. v časti 24.478,30 €. V danom prípade potom pomer úspechu žalovaného predstavuje potom predstavuje 21.788,36/27.168,21 (24.478,30€ - 2.689,31€ = 21.788,36€) t.j. 80% (0,80) a preto by mu vznikol voči žalobkyni 1./ nárok na náhradu celého konania trov v tomto rozsahu. Žalobca 2./ sa svojou žalobou domáhal zaplatenia istiny vo výške 22.225,87€ €, pričom úspech dosiahol celkovo v časti 72,79€ a žalovaný dosiahol úspech v časti zamietnutia zvyšku žaloby t.j. v časti 22.153,08€. V danom prípade potom pomer úspechu žalovaného predstavuje potom predstavuje 22.080,29/22.225,87 (22.153,08€-72,79€ = 22.080,29€) t.j. 99% (0,99) a preto by mu vznikol voči žalobcovi 2./ nárok na náhradu celého konania trov v tomto rozsahu. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, bola v konaní pasívna a podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne trovy nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris). Ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva. (Pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018). Vzhľadom na uvedené, keďže z obsahu vyplýva, že žalovanému v konaní pred súdom prvej inštancie ani odvolacom konaní trovy nevznikli, rozhodol odvolací súd tak, že žalovaný nemá voči žalobcom 1./,2./ nárok na náhradu trov konania a preto už o výške náhrady týchto trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. nebude potrebné rozhodnúť súdom prvej inštancie.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého inštancie,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého inštancie,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého inštancie (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).